

31.9.2

54b → (משנה ב) 55b (אין המים נטהרים בזוחלין אלא פרת ביומי תשרי)

1. בערי ההר בערי השפלה ובערי הנגב ובארץ בנימן ובסביבי ירושלים ובערי יהודה עד תעברנה הצאן על ידי מונה אמר ה': ידמיהו לג, יג
2. והירדן יגבל אתו לפאת קדמה זאת נחלת בני בנימן לגבולתיה סביב למשפחתם: יהושע יח, כ
3. ותאר הגבול ונסב לפאת ים נגבה מן ההר אשר על פני בית חרון נגבה והיו תצאתיו אל קרית בעל היא קרית יערים עיר בני יהודה זאת פאת ים: יהושע יח, יד
4. וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זאת תהיה לכם הארץ לגבולתיה סביב: במדבר לד, יב
5. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ כנען: במדבר לג, נא
6. שני המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן וירחו קדמה מזרח: במדבר לד, טו
7. ויצא גבול בני דן מהם ויגלו בני דן וילחמו עם לשם וילכדו אותה ויכו אותה לפי חרב וירשו אותה וישבו בה ויקראו ללשם דן קשם דן אביהם: יהושע יט, מז
8. ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלף קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת: בראשית ב, יד
9. והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חם והיה עליו רענן ובשנת בצרת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי: ידמיהו יז, ח

I מע"ב range of inclusion for one group ב משנה

- a מע"ב extends to range of the shepherd's grazing – 16 Roman mile (≈ 14 mile) radius
 - i Source: v. 1 – Rabbis estimated the distance as the most that the shepherd's vision can reach
- b If: there were 32 RM between them – they are not joined
 - i Challenge: implication – if there were less than 32 RM between them, they are מצטרף – against שיעור of 16 RM
 - ii Answer: 32 taught per next clause – if there were sheep in the middle...
- c But if: he had sheep in the middle (equidistant – 16 RM from each group) – he brings them together and tithes
 - i Question: how many sheep needed in the middle to combine them?
 - 1 דב 5 at each apogee and 5 in the middle; each "extreme" 5 could join the middle 5 to make 10
 - 2 שמואל even 1 in the middle; we imagine the shepherd in the middle (with sole lamb) and v. 1 applies
 - (a) Challenge (to דב 5): תוספתא זג: – if he had 5 in כפר חנניה and 5 in כפר עותני (32 RM distance) – no צירוף
 - (i) Unless: he had 1 in ציפורי (16 RM from each)
 - (b) Defense (שמואל for דב 5): read תוספתא as 9 on each side – 1 in middle could join either to make 10
 - 3 ד"פ according to שמואל, the shepherd himself or his tools could generate צירוף
 - (a) Question: is the sheep-dog considered a "place-holder" for the middle?
 - (i) Lemma1: since the shepherd can call him and he'll come, not considered "shepherd's place"
 - (ii) Lemma2: sometimes he doesn't respond to the call and the shepherd has to go there – מצטרף - תיקו
- d ד"מ the ירדן divides flocks, such that those on the east side cannot be joined to those on the west
 - i ד"אמי this is only in places where there is no bridge – but a bridge joins them → reason is separation
 - ii Challenge: זג: תוספתא – if he had sheep on both sides of the ירדן, or in two autonomous districts – no צירוף – and ארץ ישראל and the rest in ח"ל certainly if he had some in ח"ל
 - 1 Yet: ד"אמי is akin to a spot with a bridge (accessible) – rather...
 - iii ד"מ's reason is per v. 2 – the ירדן is defined as a border
 - 1 Challenge: נחלת בנימין (and others) is made up of all sorts of borders (v. 3) – yet these don't divide for מע"ב
 - 2 Answer: v. 4 defines all of ארץ ישראל as one area
 - (a) Challenge: if so, the ירדן itself should be included
 - (b) Answer: v. 4 identifies ארץ – not the river
 - iv Note: according to ר' יוחנן, we understand why ר"מ singled out ירדן – but, according to ד"אמי, why did he do so? קשיא
 - v Proposal: the question of the status of the ירדן is a dispute of תנאים
 - 1 כנען is part of ירדן → יריחו: ירדן v. 6 – רשב"י; ירדן ארצה as excluding ר' יהודה בן בתירה v5

II Tangent: כנרת (just below בית ירח as only south of "ירדן" identifies ר' יוחנן quotes רשב"ח

- a For purposes of: מעשר בהמה (at what point does the ירדן divide flocks)
- b Tangents: about headwaters of ירדן (יורד מזן) – see v. 7 – לשם is identified as פמיס – בניאס
- c Tangent: about the status of the Euphrates among rivers (vv. 8-9)
- d Practicum: רב ruled that the פרת swells from rain in the west
 - i Contra: שמואל who ruled that the river swells from its own banks (via aquifers)
 - ii Note: שמואל's father made מקוואות for his daughters in spring, but told them to use פרת in fall, following רב
 - 1 Explanation: according to רב, rain water (in spring) may outweigh spring waters – and מי גשם do not are not מטהר if they are moving, they must be gathered (מקוה)
 - 2 Note: שמואל contradicted his own position – as he allowed for טבילה in the פרת – only in fall (כרב)